

Velitelské shromáždění 2023: Projev náčelníka Generálního štábu AČR

21.2.2023 - | Ministerstvo obrany ČR

Vážená paní ministryně, vážení velitelé, vojáci!

Nemůžu začít jinak než válkou na Ukrajině, protože takhle už si navždy budeme rok 2022 pamatovat. Bohužel se stalo přesně to, před čím řada bezpečnostních a vojenských analýz varovala dlouhé roky, ale málokdo jim uvěřil. Namlouvali jsme si, že velká válka přece v naší civilizované Evropě nehrozí. Bylo to pohodlné, protože jsme nemuseli pro vlastní obranu obětovat příliš úsilí, peněz ani lidských životů. Když říkám „my“, myslím tím celou společnost. Na nás vojáky to ale mělo, má a bude mít přímé dopady.

Uplynulý rok postavil a dále staví naši armádu před výzvou, kterým jsme ještě nikdy nemuseli čelit. Vyžadovalo to velkou míru flexibility a osobního nasazení. Děkuji všem, kteří se k řešení problémů staví čelem a bez alibismu. Děkuji paní ministryni a vládě za jasnou politickou podporu, bez které by to nebylo možné. Vážím si také toho, že jako země stojíme na správné straně. To je pro nás vojáky obrovská motivace.

Tři dekády svobody, míru a bezpečí zažíváme poprvé a z hlediska naší novodobé historie je to spíše anomálie než pravidlo. Nesmíme to považovat za samozřejmé. Musíme náš styl života aktivně podporovat a bránit, jinak o něj přijdeme. Válka v Evropě není nemyslitelná a nestihneme se na ni nachystat, pokud se nebudeme připravovat dlouhodobě už v míru.

Pokud, a říkám pokud, by propukl konflikt mezi Aliancí a Ruskem, budeme jeho aktivním účastníkem od první minuty. Velká část naší armády odjede bojovat podle aliančních obranných plánů. Naše teritorium se stane významnou tranzitní zónou a zázemím a je opět na nás vojácích, aby tato zóna byla bezpečná a mohla fungovat.

Z pohledu Ruska to všechno bude poskytovat velké množství legitimních cílů pro zbraně, které na naše teritorium dosáhnou již dnes. Rusko nebude čekat, až se zorganizujeme a odjedeme někam na bojiště s ním válčit. Bude reagovat hned. Život každého vojáka i občana České republiky se okamžitě obrátí na ruby, všechno bude jinak. Zní to hrozně? Ano, ale pojďme si po pravdě popisovat, co by se stalo, a nic si nenalhávat. Buďme opravdu rádi, že jsme součástí nejsilnější vojenské aliance, že na obranu nejsme sami, a že se díky tomu snižuje pravděpodobnost, že by nás někdo mohl ohrozit. Naše členství v NATO je to nejlepší odstrašení, jakého můžeme dosáhnout. My vojáci si to dobře uvědomujeme, a kdo ještě ne, je načase to rychle změnit.

Pokud by Aliance přesto byla ve válce s Ruskem a ta trvala déle než pár týdnů, a to by pravděpodobně trvala, naše zdroje dlouhodobě podfinancované profesionální armády a aktivních záloh by na to rozhodně nestačily. Stát by musel přistoupit k nějaké formě mobilizování materiálu i lidí. Je zvláštní, že se nad tím vůbec někdo pozastavuje. To je prostě realita. Ta je jasná každému, kdo se obranou seriózně zabývá. Minimálně my vojáci v tom ale musíme mít naprosto jasno, protože to má vliv na naši činnost a na naše priority. Je na čase začít připomínat, že máme zákonem stanovenou brannou povinnost, že existuje systém mobilizace a že se na obraně nepodílí pouze armáda. A je nutné, abychom to chápali a armáda aby byla připravená.

Znamená to, že tím úmyslně strašíme společnost? Rozhodně ne! Je ale potřeba si věci říkat na rovinu

a informovat o tom také veřejnost. Je to součást budování odolnosti a obranyschopnosti země.

Rusko, které dnes terorizuje suverénní evropskou zemi, nikam nezmizí, bude pro nás dál nebezpečné, méně předvídatelné, více nepřátelské a agresivní, možná i frustrované, plné nenávisti a touhy po pomstě.

Rozhodně bychom měli usilovat o vojenské vítězství Ukrajiny na bojišti, o tom není pochyb. A naše vláda, celá společnost, i my armáda, pro to děláme to nejlepší, co umíme. Bez ohledu na výsledek války na Ukrajině musíme počítat s tím, že Rusko pro nás bude hrozbou. Ať se nám to líbí, nebo ne, musíme se připravovat na možný střet mezi Ruskem a Severoatlantickou aliancí. Jen tak se totiž dá válce, kterou nikdo nechceme, vyhnout. Válkou oslabené Rusko se bude snažit obnovit svoji vojenskou sílu a podle vlastních slov se tím chystá na budoucí konflikt s námi. I kdybychom se bavili o horizontu deseti nebo dokonce patnácti let, tato potřeba je velmi urgentní a nesmíme promarnit ani den. Budování obrany se totiž neděje rychle. Musíme začít teď hned!

Cílem našeho úsilí není vyvolat válku, ale vyhnout se jí. Kdyby ale nastala, tak musíme ji vyhrát. Jedinou možností, jak toho dosáhnout, je ukázat agresivnímu Rusku, že žádná jeho snaha nemá šanci na úspěch. Rusko rozumí pouze naší alianční jednotě, odhodlání, vojenské síle a připravenosti na vojenský střet.

Pokud se chceme vyhnout válce, musíme od ní Rusko odstrašit. A to je přesně náš úkol. Armáda v tom má zásadní roli.

Vážení velitelé, vojáci! Dnes hodnotíme uplynulý rok. Stačí si uvědomit, jak se svět za tento rok technologicky posunul. Vývoj umělé inteligence pokročil natolik, že tento projev by dnes už zvládl napsat jazykový chatbot. A jak jsme se posunuli my? Stíháme tento vývoj? K umělé inteligenci a dalším přelomovým technologiím jsme se ještě ani nedostali, protože nemáme v pořádku ani základní věci. Musíme dohánět problémy ve všech oblastech, informační podporou, palebnou silou, mobilitou, ochranou vojsk a logistikou počínaje, velením, řízením a spojením konče.

Stačí se podívat na probíhající válku na Ukrajině, jediný moderní ozbrojený konflikt velkého rozsahu s Ruskem, který můžeme a musíme sledovat a studovat. Jak velká a agilní jsou naše velitelská stanoviště? Jak dlouho trvá přemístění našich palebných prostředků po palbě? Jak robustní a odolné je naše spojení? Jakou ochranu poskytujeme našim prvkůmbojové podpory a bojového zabezpečení na bojišti? Jak funkční je naše logistická podpora? Kolik zásob máme a jak rychle jsme schopni nahradit bojové ztráty? Jaké jsou schopnosti protivzdušné a protiraketové obrany státu? Jak prověřený je náš systém mobilizace? Jak dobře máme vydefinované potřeby vůči našemu obrannému průmyslu? Tyto a další otázky si nutně musíme klást a hledat na ně odpovědi.

Já vím a dobře si uvědomuji, že jsme dostávali jinézadání, nikdo našim výhradám nenaslouchal a na nic z výše zmíněného nebyly zdroje. To je teď ale jedno. Máme tu reálnou hrozbu a musíme si s ní poradit. Je to náš úkol. A není podstatné, jak obtížný ten úkol je. Nikdo se nás nebude ptát, jak to bylo těžké a proč. My musíme co nejrychleji překonat problémy nakumulované za mnoho let. To nebude snadné. Nic složitějšího a důležitějšího totiž není nikdy snadné.

Umělá inteligence ani jiné nové technologiínás samozřejmě nespasí, ani to teď není hlavní prioritou armády. Chci tím jenom ukázat, jakou rychlostí se svět posouvá a že naše nastavení a myšlení tomu musí odpovídat. O tom mluvíme už dlouho, ale sebekriticky musím říct, že jsme se neposunuli dostatečně. Často se bavíme o nutnosti změny myšlení a nakonec se vždycky vrátíme zpátky ke svým ke svým stereotypům. Co ta změna přesně znamená? Co konkrétně máme dělat?

Nedávno jsme řešili vyslání polního chirurgického týmu speciálních sil na pomoc obětem

zemětřesení v Turecku. To je přesně ta chvíle, kdy každý zapomene na pracovní dobu nebo předběžnou opatrnost, a zapne naplno. Do druhého dne bylo všechno do puntíku připraveno, včetně návrhu mandátu vlády. I když nakonec vyslání nebylo potřeba, tak takhle má naše činnost vypadat! Dovedete si představit, kolik času by nám zabralo, kdyby všichni postupovali v zaběhlé byrokracii? Další dobrý příklad je náš důstojný odchod z afrického Mali. Situace se změnila, my jsme flexibilně zabezpečili efektivní předání úkolu a naše nasazení dokončilise ctí. Stejně tak po propuknutí války na Ukrajině, když bylo potřeba, okamžitě jsme vybudovali alianční mnohonárodní úkolové uskupení na Slovensku, kde jsme navíc v pozici vedoucí země. Podobně jsme se poprali s potřebou střežit vzdušný prostor v Pobaltí a na Slovensku. Kde jsme navíc v pozici vedoucí země. Chci také zmínit narychlo zorganizovaný super-kvalitní výcvik našich ukrajinských přátel, který je bez přehánění velmi unikátní.

To je přesně ten správný přístup a my opakovaně dokazujeme, že když je třeba, tak to umíme. Přenesme tento přístup do každodenního života. I v dalších věcech musíme více konat a hledat řešení. To je ta změna myšlení, o které jsem mluvil. A samozřejmě musím začít sám u sebe. Jak zareagujeme na válku na Ukrajině? Jak zrychlíme přibrzděnou modernizaci? Jedině tak, že budeme vývoj opravdu pečlivě sledovat, navrhopvat řešení a nebát se ani experimentovat. Spousta věcí už se opravdu reálně děje, musíme ale zrychlit. Nikdo by se neměl bát něco změnit, protože při selhání může být potrestán. Vojáci by měli mít morální odvahu říkat i nepříjemnou pravdu. Léta mé služby u speciálních sil mě naučila, že drtivá většina iniciativ, které za to stojí a které jsou úspěšné, začínají odspodu.

Vážený velitelé, nečekejte, že nějaký „centrální mozek lidstva“ v podobě Generálního štábu vám u všeho řekne, co přesně máte dělat. Všichni musíme hledat cesty, jak si poradit, jako jsme to už mnohokrát dokázali! Chodte a říkejte nám, co nefunguje a jak by se to dalo zlepšit, ale buďte konstruktivní. Sám často nenajdu řešení problému, ale jediná cesta vpřed je pokoušet se je změnit a nekompromisně tlačit na výsledky.

Jsem přesvědčen, že dobrý voják má iniciativu, ochotu nést odpovědnost, nevymýšlí si alibi a překonává a snaží se změnit nesmyslné postupy, kterými se sami omezujeme.

Po svém nástupu do funkce jsem stanovil jako svůj hlavní cíl bojeschopnost a jako nejvyšší úkol udržovat maximální míru připravenosti armády. Teď to platí víc než kdy dřív! Pro velitele to znamená, aby se zcela vážně připravovali na boj. Cvičte, zkoušejte, experimentujte. Pokud něco nefunguje, změňte to. Pokud to nemůžete změnit, tlačte na své velení.

Pro armádu znamená současná krize také nové výzvy. Jedna z mých priorit je urychlení modernizace. Máme zdroje na její financování a je to velká šance. Musíme jednat teď a tady. Jsem si dobře vědom, jakou zátěž, osobní oběti a občas frustraci takové nasazení přináší, zejména pro kolegy na generálním štábu. Musíme se vypořádat s překotnými a občas i nesystémovými změnami, protože vývoj je rychlý a zadání se mění za pochodu. Přesto vás všechny žádám, abyste vydrželi a dále podporovali naši společnou věc. Čelíme reálné hrozbě a máme možnost s tím něco udělat. Nesmíme promarnit společenskou vůli investovat do obrany! Úspěch můžeme pouze jako jeden tým.

Vážený velitelé, vojáci!

Vážím si tvrdé práce, kterou jste odvedli v minulém roce, a úsilí každého z vás. Opět jste opakovaně dokazovali, že se na nás naši spoluobčané mohou spolehnout, když je to třeba. Vy i vaši podřízení máte můj respekt a úctu, za to, co jste dokázali! Stojím za vámi a jste pro mě inspirací.

Čeká nás tvrdý rok, protože se rozhoduje o budoucnosti celé naší země. Teď není čas na váhání či alibismus. Musíme se rozhodovat rychle, nebát se odpovědnosti a dokázat, že když jde do tuhého,

umíme se adaptovat, vytrvat a vyhrát.

Věřím v profesionalitu a nasazení každého z vás!

Děkuji za pozornost!

<https://acr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/velitelske-shromazdeni-2023:-projev-nacelnika-generalniho-stabu-acr-242254>